



صور تجلسه کمیسیون مشترک تجارت و کشاورزی و آب  
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۵

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۴/۰۴

شماره جلسه: ۳

رئیس جلسه: آقایان روشنگر و شریعتی مقدم ..... دبیر جلسه: آقایان هاشمی و عیدی زاده ..... ساعت شروع ۰۸:۰۰ ..... ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

### دستور کار جلسه:

- ✓ هم اندیشی در خصوص قیمت گذاری کالاهای صادراتی و ورود موقت و فرصت ها و چالشهای صادرکنندگان بخش کشاورزی
- ✓ هم اندیشی و دریافت نظرات پیرامون هاب های منطقه ای تجارت کالا و تهاتر منطقه ای کالا به کالا به منظور تقویت تجارت استانهای شرق کشور و استفاده از فرصتهای منطقه ای و فرامنطقه ای
- ✓ معرفی ظرفیتهای مرکز بین المللی توسعه کسب و کارهای نوین شهرک صنعتی توس
- ✓ دریافت نظرات در خصوص میزهای توسعه صادرات محصولات کشاورزی واگذار شده به استان

جلسه مشترک کمیسیون تجارت و کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۴ در محل ساختمان مرکزی اتاق بازرگانی، با حضور، مهمانان مدعو از سازمان توسعه تجارت و اعضای منتخب کمیسیون برگزار گردید.

#### ✓ علی شریعتی مقدم، رئیس کمیسیون کشاورزی و آب اتاق بازرگانی مشهد

- انتظار ما این است که مصوبات کارگروه توسعه صادرات استان مورد پیگیری قرار بگیرد تا مشکلات متعدد حوزه صادرات به ویژه قیمت گذاری به مرور زمان حل و فصل شود. قیمت پایه صادراتی در برخی محصولات افزایش ۲ تا ۳ برابری داشته اند. جلسات متعددی با مسئولین بانک مرکزی برگزار گردید و اعلام شد در صورت تسویه بدهی سالهای گذشته صادرکنندگان، قیمت ها تعدیل خواهد شد. با وزیر اقتصاد نیز به توافق رسیدیم که اتاق در این باره درصدی را اعلام کند تا دولت این درصد را از قیمت پایه صادراتی تعدیل کند. بر این اساس، با بررسی های انجام شده، مشخص گردید ۳۰ درصد قیمت پایه های صادراتی بایستی تعدیل شود.
- متاسفانه با مطرح شدن تعهد ارزی، از سال ۹۷ تاکنون عرصه برای صادرکنندگان بسیار تنگ شده و فشاری که در این بازه زمانی شاهد بودیم، طی ۳۰ سال گذشته تجربه نشده است.

#### ✓ محمدحسین روشنگر، رئیس کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی مشهد

- تنها بخشی از موضوعات حوزه تجارت به سازمان توسعه تجارت محول شده است، این در حالی است که حوزه تجارت بسیار عظیم است. فقدان متولی مستقیم و جدی حوزه تجارت، اساس مشکلات امروز اقتصاد کشور ماست.
- تک نرخی شدن ارز خواسته اصلی بخش خصوصی است. بایستی مشوقی برای صادرکنندگان خوش حسابی که تعهد ارزی خود را سر موعد مقرر پرداخت کردند، تعیین شود تا بدین ترتیب مردم نتیجه احترام به قوانین و مقررات را لمس کنند.
- صادرات ریالی به افغانستان باید به رسمیت شناخته شود؛ چرا که صادرکنندگان در این حوزه چاره‌ای ندارند.



تعداد صفحات: ۵

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۴/۰۴

شماره جلسه: ۳

## صورتجلسه کمیسیون مشترک تجارت و کشاورزی و آب اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رئیس جلسه: آقایان روشنگر و شریعتی مقدم ..... دبیر جلسه: آقایان هاشمی و عیدی زاده ..... ساعت شروع: ۰۸:۰۰ ..... ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

### ✓ محمود بازاری، مدیر کل دفتر هماهنگی توسعه صادرات محصولات کشاورزی و صنایع تبدیلی سازمان توسعه تجارت

- کشاورزی یکی از حوزه های مهم و تاثیرگذار در حوزه صادرات است؛ اما در ۴ ماهه پایانی سال ۱۴۰۰ و ۴ ماهه نخست سال جاری در حوزه کشاورزی با افت صادرات مواجه هستیم که این مساله دلایل متعددی دارد. یکی از دلایل اصلی این مبحث، ارز صادراتی و تعهدات ارزی از سال ۱۳۹۷ تاکنون است. قیمت تمام شده در محصولات کشاورزی صادراتی، تقریباً هم‌تراز با نرخ بازار است و به غیر از نهاده ها و مواد اولیه که با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد کشور می شود، در حوزه کشاورزی متاثر از ارز بازار هستیم.
- در حوزه کشاورزی ظرفیت های بسیار خوبی داریم که متأسفانه از این پتانسیل به خوبی استفاده نشده است. سازمان توسعه تجارت از سال ۱۳۸۰ مشوق هایی را برای این حوزه ها در نظر گرفته و بخش کشاورزی و صنعت غذا بیشترین سهم از مشوق های صادراتی را از آن خود کرده است؛ اما با وجود رشدی که طی سال های اخیر داشتیم، هنوز از ظرفیت ها به خوبی استفاده نشده است.
- با رویکرد جدید دولت و وزارت صمت، ساختار تجارت خارجی دچار تغییراتی شد و حوزه بین الملل و صادرات بیشتر مورد توجه قرار خواهد گرفت تا بدین ترتیب بتوانیم از ظرفیت بازارها بهتر استفاده کنیم.
- فرمول محاسبه قیمت پایه صادراتی کالاها، به استناد ماده ۱۶ قانون امور گمرکی و ماده ۲۲ آیین نامه تعیین شده است که این فرمول در شرایط تحریم و جهش ارز برای بنگاه های مختلف مبنای خاص خود را دارد.
- به منظور بین المللی سازی بنگاه های صادراتی باید از مدل توسعه یافته ایجاد کنسرسیون استفاده کرد که به صورت تخصصی در دنیا در حال فعالیتند. در همین راستا، علی رغم گرفتاری ها و مشکلات، اولین کنسرسیون غذایی و صادراتی کشور را راه اندازی کردیم که امیدواریم این موارد به تمامی استان ها تسری پیدا کند. تحقق این مهم همکاری کمیسیون ها و اتاق های بازرگانی را می طلبد تا بر روی این مباحث به شکل جدی تری اندیشیده شود. در بخش خصوصی باید این اراده شکل بگیرد که شرکت ها به صورت زنجیره در کنار یکدیگر قرار بگیرند تا با بنیه مالی مناسب تر و توان بازاریابی بهتری وارد بازارها شوند. اتاق بازرگانی می تواند در این زمینه نقش آفرینی کند.

### ✓ محمود اسکندری، مدیر کل دفتر خدمات بازرگانی و مسئول کمیته اقدام ارزی سازمان توسعه تجارت ایران

- دفتر تعیین ارزش گمرک باید محصولاتی را که از سال ۹۷ قیمت گذاری و هم‌اکنون با افت قیمت مواجه شده اند، به سازمان توسعه تجارت اعلام کند. کمیته اقدام ارزی، مصوبه ای را تدوین کرده که امید می رود بتوانیم نظر دیگران را برای اجرایی کردن این مصوبه کسب کنیم. این مصوبه حاکی از آن است که اگر قیمت کالایی از سال ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ در گمرک کاهش یافته باشد، این مابه‌التفاوت کاهش نرخ، نباید مشمول تعهد ارزی باشد. ما معتقدیم مشکل بسیاری از تجار با این مصوبه حل و فصل خواهد شد.
- دوره بازگشت ارز در گذشته کوتاه مدت بوده است؛ اما کمیته اقدام ارزی با تدوین روش های ۹ گانه ای که اعلام کرده، باعث شده است که رشد خوبی را در این حوزه شاهد باشیم.
- برخی مدعی‌اند که صادرات یکی از راه های خروج سرمایه و ارز از کشور است و حمله عجیبی به صادرکنندگان صورت می گیرد اما با ارائه اعداد و ارقام می توان پی برد که نه تنها تجار و صادرکنندگان عملکرد بسیار خوبی داشتند بلکه تعهد ارزی خود را در موعد مقرر ایفا کرده اند.

### ✓ محمدعلی ضیغمی، معاون خدمات تجاری سازمان توسعه تجارت ایران

- در حال حاضر جایگاه سازمان توسعه تجارت ارتقا پیدا کرده است. ۳۶ الی ۳۷ مصوبه تنظیم کرده ایم که یکی از این موارد، بحث آزاد شدن صادرات مجدد است. پیش از این، در این حوزه با خلأ قانونی یا اجرا نشدن قوانین موجود، مواجه بودیم.
- در خصوص کریدورها اقدامات خوبی صورت خواهد گرفت. همچنین سازمان در خصوص مدل های مختلف ایفای تعهد ارزی اقداماتی در دست اجرا دارد و قریب به ۲ ماه است اقداماتی در این رابطه در حال اجراست.



## صورتجلسه کمیسیون مشترک تجارت و کشاورزی و آب اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۵

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۴/۰۴

شماره جلسه: ۳

رئیس جلسه: آقایان روشنگر و شریعتی مقدم دبیر جلسه: آقایان هاشمی و عیدی زاده ساعت شروع ۰۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

مبحث آب مجازی برای صادرات به اوراسیا مورد توجه قرار گرفته است. البته پیشنهاد شده ۵ الی ۷ محصول برای اخذ عوارض آب مجازی معرفی شوند و مابقی محصولات معاف از این عوارض باشند. از این رو ضروری است که بخش خصوصی نیز پیگیر این امر از طریق وزارت جهاد کشاورزی باشد تا این پیشنهاد مصوب گردد. این مهم هم‌اکنون به ستاد تدابیر ویژه اقتصادی ارسال شده تا عملاً اقدام مشمول عوارض آب مجازی توسط سازمان صمت و کشاورزی معرفی شوند.

### ✓ ناهید دشتدار، معاون دفتر خدمات بازرگانی سازمان توسعه تجارت ایران

در فروردین سال جاری اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز توسط مجلس شورای اسلامی ابلاغ شد که در آن به مسائل ارزی بسیار پرداخته شده است. در این قانون مهلتی ۳ ماهه برای ایفای تعهد ارزی در نظر گرفته شده است اما با رایزنی که با بانک مرکزی داشتیم، مقرر شد کالاهای مختلف گروه بندی شوند و سازمان برای هر کالا زمان مشخصی را تعیین کند تا مشخص شود هر گروه کالایی برای رفع تعهد ارزی چه میزان زمان خواهد داشت.

در سال گذشته مهلت بازگشت ارز فرش و صنایع دستی افزایش پیدا کرد. در سال جاری مقرر است که گروه های کالایی مختلف بررسی شود و کارشناسی های لازم صورت بگیرد و براساس آن از ۳ ماهه مهلتی که مجلس تعیین کرده تا یکسالی که سازمان قائل شده، بازه زمانی برای ایفای تعهدات ارزی تعیین گردد. کمیته اقدام ارزی برای بررسی موارد خاصی که قانون برای آن وجود ندارد، صلاحیت رسیدگی دارد و در این حوزه به این کمیته تفویض اختیار صورت گرفته است.

### ✓ مجید محمدنژاد، نائب رئیس کمیسیون تجارت اتاق بازرگانی خراسان رضوی

اینکه کشور دچار بحران است و نیاز به ارز دارد، قابل درک و لمس است؛ اما این که صادرکننده بخواهد تمام سرمایه خود را صرف نوسانات بازار کند، به دور از انصاف است. تقاضایمان این است که تدبیر ویژه ای برای حمایت از صادرکننده و خروج او از چالش ها اندیشیده شود. اگر صادرکننده احساس ناامنی کند، قطعاً در خارج از ایران سرمایه گذاری خواهد کرد و این بدان معناست که هم منابع و هم تکنولوژی خود را به کشوری دیگر صادر می کنیم.

### ✓ محمدعلی امیرفخریان، رئیس اداره بازرگانی خارجی سازمان صمت خراسان رضوی

در استان خراسان رضوی پذیرای میهمانانی از افغانستان هستیم. این اتباع در کشور ما خدمات ارائه می کنند، همان گونه که ما صادرات خدمات فنی و مهندسی داریم؛ با این تفاوت که خدمات تبعه های افغان ثبت و ضبط نمی شود. حال زمانی که بحث صادرات ریالی مطرح می شود، عنوان می کنند که صادرات به صورت ریالی معنایی ندارد. این در حالی است که اتباع افغان که در ایران کار می کنند، برای خانواده خود در افغانستان وجوهی را به صورت ریالی ارسال کرده و این ریال را برای واردات کالا استفاده می کنند. لذا صادرات ریالی به افغانستان باید تا حد قابل قبولی پذیرفته و این مهم به رسمیت شناخته شود و گرنه شاهد خروج ارز از کشور خواهیم بود.

### ✓ علی غفوری مقدم، معاون بازرگانی و توسعه تجارت سازمان صمت خراسان رضوی

خراسان رضوی در کمیته اقدام ارزی حضور مستمر و موثری داشته تا از این مصوبات به نفع صادرکنندگان استان استفاده شود. اصلاح نرخ ارز و تاثیر آن در قیمت تمام شده محصولات کشاورزی و دامی این نگرانی را ایجاد کرده که برخی از صادرات این محصولات کاهش پیدا کند. در بازار رقابتی با کشورهای همسایه این لطمه را خواهیم خورد. کما این که در یک بازه زمانی ۴ الی ۷ ماه با کاهش صادرات محصولات کشاورزی مواجه بودیم.



## صورتجلسه کمیسیون مشترک تجارت و کشاورزی و آب اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۵

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۴/۰۴

شماره جلسه: ۳

رئیس جلسه: آقایان روشنگر و شریعتی مقدم ..... دبیر جلسه: آقایان هاشمی و عیدی زاده ..... ساعت شروع ۰۸:۰۰ ..... ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

- در خصوص نحوه قیمت گذاری محصولات کشاورزی و قیمت پایه صادراتی محصولات کشاورزی هر کمکی که امکان پذیر باشد، صورت خواهد گرفت و واگذاری این مسائل به استان نیز تجربه موفق خواهد بود.
- آمار کلی حاکی از افزایش صادرات است اما باید به این مهم توجه داشت که سهم خراسان رضوی در حوزه صادرات باید افزایش پیدا کند و این استان باید به سهم گذشته خود در جایگاه کشوری بازگردد. خراسان رضوی با کاهش صادرات مواجه بوده که بخشی از آن به تحولات کشور افغانستان بازمی گردد. حال باید از مکانیزم‌های جایگزین برای افزایش صادرات استفاده کنیم.

### ✓ شهرام عیدی زاده، سرپرست دفتر مطالعات و پژوهش‌های اتاق بازرگانی مشهد

- خراسان رضوی دارای یک میلیون هکتار سطح زیر کشت محصولات زراعی، دامی و باغی است و در چندین محصول رتبه نخست را داراست؛ به طور مثال، در محصولات زعفران و زیره رتبه نخست، محصول پسته رتبه دوم، انار در رتبه سوم و انگور در رتبه چهارم کشور قرار دارد. همچنین این استان در تولید گوشت قرمز رتبه نخست، در تولید تخم مرغ رتبه دوم و در شیر رتبه سوم را دارد.
- خراسان رضوی دارای ۱۴ میلیون واحد دامی است که از این لحاظ رتبه نخست کشوری را داراست. استان با ۱۸۳ هزار تن تولید گوشت مرغ، رتبه پنجم و در تولید تخم مرغ با ۱۴۵ هزار تن تولید، رتبه دوم را داراست.
- بررسی مزیت نسبی خراسان رضوی حاکی از آن است که استان در بخش کشاورزی، گاوداری، زراعت و باغداری، پرورش حیوانات و دام سنتی ارزش افزوده بالایی دارد. ضمن اینکه از لحاظ فیزیکی ۱۱.۶ درصد تولید ناخالص داخلی استان به بحث کشاورزی اختصاص دارد.
- جمعیت بهره بردار کشاورز ۳۳۸ هزار نفر است که در حوزه کشاورزی، زراعت و باغداری، دامپروری، طیور و... مشغول به فعالیتند. از طرفی، خراسان رضوی به عنوان یک استان موفق و برتر در حوزه کشاورزی دارای توانمندی‌های فراوانی است و معمولاً بخش عمده‌ای از محصولات کشاورزی صادرات می‌شود.

### ✓ غلامرضا میری، رئیس اتحادیه صادرکنندگان خراسان رضوی

- متأسفانه در خصوص افزایش نرخ پایه صادراتی هیچ مشورتی با تشکل‌های بخش خصوصی صورت نگرفت. در حال حاضر زعفران را بین ۱۳۰۰ الی ۱۳۵۰ هزار دلار صادر می‌کنیم اما نرخ پایه گمرکی آن، ۱۵۹۸ دلار است.
- صادرات یک کیلوگرم زعفران برای صادرکننده ۱۲ میلیون و ۸۱۰ هزار تومان هزینه دارد. این ارقام مربوط به سامانه نیما و بازگشت ارز حاصل از صادرات و... است که به عنوان هزینه سربار پرداخت می‌شود.
- کاهش صادرات زعفران به دلیل هزینه صادراتی معادل ۱۲ میلیون و ۸۱۰ هزار تومان بوده است. از سوی دیگر، قاچاق پررنگ شده است؛ چرا که قاچاقچی این هزینه‌ها را پرداخت نخواهد کرد. از این رو قاچاقچی زعفران را در بازارهای هدف صادراتی ۲۰ درصد پایین‌تر از قیمت بازار عرضه خواهد کرد که این مساله به ضرر صادرکننده اصلی است.

### ✓ کاظم شیردل، رئیس هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان خراسان رضوی

- پسته خراسان رضوی چندین سال در بازار تاجیکستان برندسازی شده است؛ اما به دلیل آن که قیمت تمام شده این محصول در بازار ایران افزایش یافته و قیمت پسته ترکیه کمتر است، بازار تاجیکستان به تصرف پسته‌های ترکیه درآمده است.
- تقاضای ما از دولتمردان آن است که برای اخذ مصوبات با بخش خصوصی مشورت شود. لازم بود در خصوص افزایش قیمت محصولات کشاورزی با بخش خصوصی مشورتی شود و افزایش قیمت به صورت پلکانی اتفاق می‌افتاد؛ زیرا یکی از علت‌های کاهش بار صادراتی به کشورهای همسایه همین افزایش قیمت محصولات بوده است.



صورتجلسه کمیسیون مشترک تجارت و کشاورزی و آب  
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۵

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۴/۰۴

شماره جلسه: ۳

رئیس جلسه: آقایان روشنگر و شریعتی مقدم - دبیر جلسه: آقایان هاشمی و عیدی زاده - ساعت شروع ۰۸:۰۰ - ساعت خاتمه: ۱۰:۰۰

مصوبات:

- مقرر شد طی مکاتبه ای از سوی سازمان صمت به سازمان توسعه تجارت موارد ذیل پیگیری گردد:
  - واقعی کردن قیمت های پایه صادراتی
  - تعدیل پیش‌بودهای تعهدات ارزی سالهای ۹۷ تا کنون (حداقل به میزان ۳۰٪) مطابق نرخهای بعدی کاهش یافته و افزایش مهلت تسویه
  - تشویق صادرکنندگان خوش حساب سالهای قبل (لحاظ اعتبار در تعدیل تعهدات و کسر آن از باقیمانده تعهدات ارزی و سایر مشوق‌ها)
  - پیش بینی کالاهای وارداتی متناظر برای مصرف ارز بخش کشاورزی با نرخ توافقی
  - حذف نیم درصد عوارض آب مجازی
  - ایجاد هاب ها، کنسرسیوم ها و شرکت های مدیریت صادرات و پیش بینی مشوق ها
  - پیش بینی برنامه ویژه حمایتی از صادرات زعفران و گیاهان دارویی کشور و ترمینال کنسرسیوم صادراتی مربوطه